

Fővárosi Ítéltábla

11.Gf.40.053/2021/5.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Nagy Tamás ügyvéd (cím7) által képviselt Felperes1 (cím2) felperesnek,

a dr. Simala Zoltán ügyvéd (cím4) által képviselt alperes1 (cím16) I. rendű,

a dr. Kaltenecker Ágnes ügyvéd (cím8) által képviselt alperes2 (cím10) II. rendű, és

alperes3 (cím9) III. rendű, valamint

a alperes4 (cím11) IV. rendű alperesek ellen,

– tartozás megfizetése iránt – indított perében

a Fővárosi Törvényszék 2020. december 17. napján kelt 38.G.40.118/2018/71. számú ítélete ellen az I. rendű alperes részéről 74. szám alatt, a II. és III. rendű alperesek részéről 73. sorszám alatt benyújtott fellebbezések folytán lefolytatott másodfokú eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét oly módon változtatja meg, hogy a per főtárgya tekintetében hozott marasztaló döntését helybenhagyja azzal, hogy amennyiben az I. rendű alperes a felperes felé fennálló tartozás tőke összegéből 2%-ot a 2012. január 13. napján jogerős ügyszám2 számú végzéssel jóváhagyott csődegyezség szerint teljesít, az I. rendű alperesnek a felperes felé fennálló fenti fizetési kötelezettsége megszűnik;

ezen túlmenően a felperesnek az I. rendű alperessel szemben előterjesztett további keresetét elutasítja.

Az elsőfokú ítéletnek a felperes részéről a II. és III. rendű alpereseknek fizetendő perköltségre vonatkozó rendelkezését részben és akként változtatja meg, hogy a részükre fizetendő elsőfokú perköltséget az általános forgalmi adót is magába foglalóan személyenként összesen 150.000-150.000 (százötvenezer-százötvenezer) forint összegben határozza meg.

Az elsőfokú ítéletnek a felperes részére az I. rendű alperest kötelező perköltség fizetési kötelezettségre vonatkozó rendelkezését részben megváltoztatja akként, hogy a felperes és az I. rendű alperes a saját oldalukon felmerült első- és másodfokú perköltség viselésére maguk kötelesek.

A felperes és a II.rendű, valamint a III. rendű alperesek a perköltségre vonatkozó fellebbezés tekintetében a jelen másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk kötelesek viselni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság 71. sorszámú ítéletében kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 342.000 euró összeget és ezen összeg után 2010. március 11. napjától a kifizetés napjáig számított évi 24% késedelmi kamatát oly módon, hogy a 342.000 euró összegből 6.840 euró összeget a letétből köteles teljesíteni.

A felperes keresetét a II-III-IV. rendű alperesekkel szemben elutasította és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. és III. rendű alperesek részére 20.000-20.000 forint perköltséget.

Kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 7.035.370 forint perköltséget.

[2] Az elsőfokú bíróság ítéleti tényállásában rögzítette, a 2009. augusztus 7. napján kötött kölcsönszerződés résztvevőinek a jelen eljárás szempontjából lényegesnek tartott gazdasági adatait:

A felperes ügyvezetője és tagja volt 2015. december 1-től 2021. október 15-ig a kft-nek (székhely: cím12, törzstőkéje: 111.000.000 forint). Ennek a társaságnak a HR vezetője tanú2, könyvelője könyvelő volt.

[3] A jelen perben részt nem vevő ügyvezető 1998. június 10-től tagja és ügyvezetője volt a 3.000.000 törzstőkével rendelkező kft2.-nek (névváltozás folytán a kft2.-nek, ismételt névváltoztatás után a kft3.-nek) a 2012. augusztus 7-ei felszámolással történő megszűnéséig.

[4] Az I. rendű alperesnek ügyvezető 2006. augusztus 25-től 2010. február 10-ig egyedüli tagja volt, majd ez követően alperes3 jelenleg is a társaság egyedüli tagja. Az ügyvezetője 2006. augusztus 25-től ügyvezető. Az I. rendű alperes törzstőkéje 3.000.000 forint és a tulajdonát képezte a cím13 alatt nyilvántartott, a természetben a cím10 szám alatt fekvő ingatlan, amelyet az kft5-nek értékesített, az ingatlannyilvántartásba a tulajdonváltás 2011. május 30-án került bejegyzésre.

[5] A II. rendű alperes 2009. október 15-én jött létre 5.000.000 forint jegyzett tőkével, egyedüli részvényese ügyvezető volt, majd 2010. február 10-étől alperes3. A vezérigazgatója a társaság megalakulásától kezdve ügyvezető.

[6] 2009. augusztus 7-én a felperes, mint hitelező és ügyvezető, mint adós (a továbbiakban: adós) által aláírt kölcsönszerződés szerint a felperes 520.000 eurót adott kölcsön készpénzben ügyvezetőnek, aki a kölcsönösszeg hiánytalan átvételét a szerződés aláírásával elismerte. Az adós vállalta, hogy a kölcsönt legkésőbb 2010. december 15-ig egy összegben készpénzben visszafizeti. A felek megállapodása szerint a kölcsön után az adós havi 2,5% ügyleti, míg havi 4% késedelmi kamatot fizet. Az ügyleti kamat minden hónap utolsó napján esedékes azzal, hogy az első kamatfizetés időpontja 2009. augusztus 31., ennek összegét 10.000 euróban határozták meg, míg minden további havi ügyleti kamat összegét 13.000 euróban. Rögzítették, amennyiben az adós a kölcsön teljes összegét 2010. augusztus 7. napjáig egy éven belül megfizeti, úgy az ügyleti kamat havi mértéke 2% és az adós által addig megfizetett havi 2,5% és a 2% mértékű ügyleti kamat közötti különbséget a megfizetendő tőke összegébe beszámítják. Megállapodásuk részét képezte, hogy ha az adós a kamatfizetési kötelezettségével 30 napot meghaladó késedelembe esik, úgy a kölcsön teljes összege minden további cselekmény nélkül esedékessé válik.

[7] Az adós tartozásáért az I. és II. rendű alperes készfizető kezességet vállalt, akiknek a képviseletében a szerződést az adós személyével azonos ügyvezető (vezető tisztségviselő) írta alá.

[8] A kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettség biztosítására az adós és a II. rendű alperes a felperes részére megtekintésre szóló saját váltót is kiállított, annak bemutatásakor azonban a folyószámlák megszüntetése miatt az már nem volt beváltható.

[9] A kölcsönszerződés adósa 2010. január hónapig teljesítette az ügyleti kamatokat és 2009. november 2-án 50.000.000 forint tőkerészletet törlesztett.

[10] A felperes 2010. március 10-én azonnali hatállyal felmondta a kölcsönszerződést, miután az adós és a kezesek többszöri felszólítás (2010. február 16., 2010. március 2.) ellenére sem teljesítették maradéktalanul a fizetési kötelezettségüket. A felmondáskor a felperes 342.000 euró tőkét, valamint ügyleti és késedelmi kamat megfizetésére hívta fel az adóst, majd ezt követően a kezeseket is felszólította a tartozás megfizetésére.

[11] A felperes 2010. március 12-én fizetési meghagyás kibocsátását kérte 520.000 euró összeg megfizetése vonatkozásában az adós és a kft⁹ kötelezettek ellen, akiknek ellentmondása folytán perré alakult eljárás – az elsőfokú bíróság megállapítása szerint – folyamatban van.

[12] Az I. rendű alperes 2011. szeptember 21-én csődkérelmet terjesztett elő. A csődegyezségi tárgyaláson rögzítették, hogy a jelen per felperese, mint hitelező az I. rendű alperessel szemben a csődeljárásban a 342.000 euró és járulékai összegű nem biztosított követelést érvényesített, követelése vitatott, így szavazati joggal nem rendelkezik. A Fővárosi Bíróság a csődegyezséget a ügyszám2 számú végzésével jóváhagyta, amely végzés 2012. január 13. napján jogerőre emelkedett. A csődegyezésben az I. rendű alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy a hitelezők tőkeköveteléseit 2% mértékben kifizeti, a további tőke és járulékos tartozása ezzel megszűnik, a csődegyezés azokra a hitelezőkre is kiterjedt, akik az egyezséghez nem járultak hozzá.

[13] A felperes – még a csődeljárást megelőzően – 2010. július 8-án keresetet nyújtott be az I. rendű alperes ellen, melyben 342.000 euró és ennek 2010. március 11-étől havi 2%-os késedelmi kamata és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az I. rendű alperest. Követelése jogalapjaként előadta, hogy a felperes és ügyvezető között létrejött kölcsönszerződés megfizetéséért készfizető kezességet vállalt, azonban a kölcsön kötelezettje fizetési kötelezettségének nem tett eleget és a kölcsön esedékessé vált a polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 272. § (1) bekezdés, 274. § (2) bekezdés, valamint a Ptk. 319. § (2) bekezdés és 321. § (1) bekezdés értelmében.

[14] Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte hivatkozva arra, hogy készfizető kezesként érvényesítheti az adós kifogásait. Védekezéséül előadta, hogy a kölcsönszerződés aláírásakor pénztadás nem történt, a kölcsönszerződés nem jött létre a Ptk. 205. § (1) bekezdése alapján. Arra is hivatkozott, hogy a szerződést kötő felek szándéka nem kölcsönszerződés megkötésére irányult, ezzel szemben a felperes ellenszolgáltatás fejében arra vállalt kötelezettséget, hogy az I. rendű alperes gazdasági társaság ellen folyt adóellenőrzési eljárás során eljár annak érdekében, hogy az a vizsgálat kedvezően végződjön. A felperes azonban az általa vállalt „közbenjárásnak” nem tett eleget, az I. rendű alperest 110.000.000 forint adóhiánya megfizetésére kötelezte az adóhivatal. Állította, hogy a felperesnek nem állt rendelkezésére a kölcsönszerződésbe foglalt összeg. Amennyiben a bíróság a szerződés létre nem jöttére irányuló védekezését nem találja alaposnak, a

szerződést a Ptk. 236. § (3) bekezdése alapján megtámadta, mert a kikötött ellenszolgáltatás a Ptk. 201. § (2) bekezdése szerint feltűnően értékaránytalan, továbbá a Ptk. 202. §-ában tiltott uzsorás szerződésnek minősül. A szerződésben a havi 2,5%-os, így évi 30% ügyleti kamat-kikötés nyilvánvalóan semmis, ugyanis az ingatlanfedezet mellett nyújtott euró alapú hitelek átlagos kamata 5,5-6% között arányos.

A kereseti követelésösszezszerűségét is vitatta, mert a keresetlevél nem tartalmazott pontos elszámolást.

Indítványozta a felperes személyesen történő, valamint az okiratot aláíró tanúk meghallgatását, kérte továbbá a felperest annak igazolására kötelezni, hogy 2009. augusztus 7-én rendelkezett 520.000 euró készpénzzel.

Az I. rendű alperes csődeljárásában született csődegyezség kapcsán hivatkozott arra is, hogy a felperes követelése 6.840 euró összeg (a tőke 2%-a) feletti részében megszűnt.

[15] Az elsőfokú bíróság a 6.G.41.308/2010/13. számú ítéletében az I. rendű alperest a kereset szerint kötelezte. Az I. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2012. január 26-án meghozott ügyszám3 számú végzésével az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására utasította azzal, hogy a megismételt eljárásban az alperes ellenkérelmében foglaltakat érdemben vizsgálja, a felajánlott bizonyítást folytassa le.

[16] A megismételt eljárásban a felperes 2012. november 16-án érkezett 11. sorszámú előkészítő iratában keresetét kiterjesztette kft2 II. rendű, alperes3 III. rendű és a NAV Kelet-Budapesti Adóigazgatósága Felszámolási és Végelszámolási Főosztály Felszámolási Osztály IV. rendű alperesekre. A csődegyezség érvénytelenségének megállapítását kérte, mivel a csődegyezséget jóváhagyó végzés személyi hatálya rá nem terjed ki, mert vitatott igényrel rendelkező hitelezőként nem vett részt az egyezségkötésben. Kiemelte, hogy az I. rendű alperes azt követő napon kérte maga ellen a csődeljárást, amikor a végrehajtó a váltóper alapján (2011. szeptember 20-án) foglalást végzett. Álláspontja szerint a csődegyezség érvénytelen a Ptk. 200. § (2) bekezdése értelmében joggal való visszaélés miatt, a Ptk. 201. § (2) bekezdésére alapítottan a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás feltűnő értékaránytalansága miatt, emellett jóerkölcsbe is ütközik és fedezetelvonó is, így a Ptk. 203. §-ában írt okból a felperessel szemben hatálytalan. Az elsőfokú bíróság a 43. sorszám alatti végzésével a felperes keresetváltoztatását elutasította a Pp. 146/A. § (1) bekezdése alapján.

[17] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a felperes keresetét részben alaposnak találta és a ügyszám4 számú ítéletében kötelezte az I. rendű alperest, fizessen meg a felperesnek 6.840 euró tőkét és annak 2010. március 11-től 2012. január 13-ig járó évi 24%-os késedelmi kamatát és 1.577.579 forint perköltséget, egyebekben a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 18.000 forint feljegyzett illetéket, az alperest pedig, hogy 882.000 forint feljegyzett illetéket fizessen meg az állam részére külön felhívásra.

Határozata indokolása szerint a felek között a kölcsönszerződés létrejött, amit bizonyít a tőketörlesztés és a kamatfizetés, azaz az adós részéről történő részbeni teljesítés ténye. A felperes saját rendelkezésére álló, de idegen forrásból származó pénzt is kölcsönözhetett. Az adós a szerződésben a kölcsönösszeg átvételét elismerte, így ezzel szemben őt terhelte annak a bizonyítása, hogy a kölcsönt mégsem vette át, ezt azonban bizonyítani nem tudta. könyvelő tanú úgy nyilatkozott, a kölcsönszerződést tanúként aláírta, de a pénz átadásakor nem volt jelen, tanú2 tanú meghallgatására külföldi tartózkodása miatt nem került sor.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az I. rendű alperes a kölcsönszerződés színleltségét sem bizonyította. A kölcsönszerződés jóerkölcsbe nem ütközik azért, mert a kölcsönszerződés kötelezettje egyben a kezességet vállaló felperes ügyvezetője, továbbá a kölcsönszerződés uzsorás szerződésnek sem minősíthető, mert a Hpt. rendelkezései csak az üzletszerű kölcsönnyújtás során alkalmazandóak. Megállapította, hogy a csődegyezség kényszeregyezség és hatálya kiterjed a felperesre is.

[18] A mindkét fél fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2017. december 6-án meghozott 11.Gf.40.477/2017/3. számú határozatával az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Rögzítette, hogy a megismételt eljárásban az I. rendű alperes viszontkeresete jogerősen elutasításra került. A Fővárosi Ítéltábla rámutatott arra, hogy a kereset benyújtásának időpontjában, 2010. június 29. napján hatályos Pp. 146. § (1) bekezdés értelmében a felperes a keresetét az elsőfokú ítélet hozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig bármikor megváltoztathatta, feltéve, hogy a megváltoztatott keresettel érvényesített jog ugyanabból a jogviszonyból ered, mint az eredeti kereset vagy azzal összefügg. Jelen ügyben a 2011. március 1. napjától indult perekre hatályos Pp. 146/A. § (1) bekezdése nem alkalmazható. Ennek okán az elsőfokú bíróság alaptalanul utasította el a felperes keresetváltoztatását. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a csődegyezség érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetről az ítéletében nem rendelkezett, amit az indokolásban kifejtett álláspontja sem helyettesíthet. A Fővárosi Ítéltábla előírta az elsőfokú bíróságnak, hogy a megismételt eljárásban a felperes keresetkiterjesztését érdemben vizsgálja.

[19] Az újra megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság (3. sorszámú jegyzőkönyvében) felhívta a felperest, hogy a 2012. november 16-ai keresetkiterjesztése alapján határozza meg a pertárgy értékét és jelölje meg a II., III. és IV. rendű alperesekkel szembeni petítumot.

[20] A felperes a 2018. június 11-én érkezett 5. sorszámú keresetpontosításában kérte, hogy a bíróság II., III. és IV. rendű alperesekkel szemben állapítsa meg, hogy a perbeli csődegyezség nem szüntette meg a felperesnek az I. rendű alperessel szemben – a kölcsön visszafizetéséért vállalt kezesség alapján – fennálló 342.000 euró tőke- és annak a kölcsönszerződés szerinti kamata megfizetésére irányuló követelését. Másodlagos és negyedleges keresetében kérte, hogy a bíróság a II., III. és IV. rendű alperesekkel szemben állapítsa meg, hogy a perbeli csődegyezség a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján érvénytelen, a

harmadlagos kereseti kérelmében kérte, hogy a bíróság a II., III. és IV. rendű alperesekkel szemben állapítsa meg, hogy a csődegyezség a Ptk. 201. § (2) bekezdése alapján érvénytelen.

Ötödleges kereseti kérelmében kérte, hogy a bíróság a II., III. és IV. rendű alperesekkel szemben állapítsa meg, hogy a perbeli csődegyezség hatálya a felperesre nem terjed ki.

Hatodlagos kereseti kérelmében kérte, hogy a bíróság a II., III. és IV. rendű alperesekkel szemben állapítsa meg, hogy a perbeli csődegyezség a Ptk. 203. §-ában írt okból a felperessel szemben hatálytalan, mivel célja a kölcsön fedezetének elvonása.

Kérte az I., II., III. rendű alperesek perköltségben történő marasztalását, míg IV. rendű alperessel szemben költségigénye nem volt.

Állította, hogy a kölcsönszerződés megkötésekor rendelkezésre állt a kölcsönadott összeg. Álláspontja szerint a csődegyezség megkötésével joggal való visszaélés történt. Hivatkozott arra is, hogy a csődegyezségben a bíróság felhívása nélkül önként képzett tartalékot a vitatott felperesi hitelezői igény részbeni teljesítésére a vagyonfelügyelő.

[21] Az I. rendű alperes a felperes keresetének elutasítását kérte, ellenkérelmében hangsúlyozta, hogy a csődegyezségnek ugyanaz a hatálya mint az ítéletnek, az keresettel nem támadható. A bíróságnak a pert meg kellett volna szüntetnie a Pp. 157. §, 130. § (1) bekezdés d) pontja alapján.

A II. és III. rendű alperesek a pontosított kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérték, a kereset jogalapját ésösszezszerűségét is vitatták az I. rendű alperes által előadott indokok alapján.

A IV. rendű alperes érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[22] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban a felperes módosított keresetét bírálta el, meghallgatta a felperest, a III. rendű alperest, tanúként ügyvezetőt, könyvelő és tanú2t. A keresetet részben alaposnak találta.

[23] Elsődlegesen megállapította, hogy az I. rendű alperes permegszüntetési kérelme nem teljesíthető, mert a per tárgya „nem csupán a csődegyezségbe bevitt felperesi pénzkövetelés volt, hanem az annak alapját képező kölcsönszerződés létrejötté érvénytelensége is, ezért perfüggőség nem állhat fenn”.

[24] A polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) alkalmazásával megállapította, hogy az I. rendű alperes a kölcsön visszafizetéséért készfizető kezességét

vállalt. A Ptk. 272. § (1) bekezdése és 273. § (1) bekezdése alapján vizsgálta az I. rendű alperes ellenkérelmében előadott kifogásait, elsőként azt, hogy a kölcsönszerződés az abban foglalt tartalommal létrejött-e, mivel az I. rendű alperes állította, hogy ügyvezetőnek az adósnak nem volt szüksége kölcsönre. tanúl és könyvelő tanúk vallomásai alapján megállapította, hogy a kölcsönszerződés az abban foglaltak szerint létrejött.

[25] Az elsőfokú bíróság elfogadta a felperes állítását arra vonatkozóan, hogy a kölcsönadáskor rendelkezett az összeggel, mert számlakivonatokkal bizonyította, hogy édesanyjától nagy összegű készpénzt kapott ajándékba és a saját cégével kötött kölcsönszerződés alapján is nagy összeg állt a rendelkezésére, amely annak a társaságnak a mérlegében feltüntetésre került. Értékelése szerint a felperes jó anyagi helyzetét támasztotta alá könyvelő és tanúl vallomása is.

[26] Az elsőfokú bíróság a Ptk. 201. § (2) bekezdésben írt érvénytelenségi okként a feltűnően nagy értékaránytalanságot nem állapította meg, mivel az I. rendű alperes nem jelölte meg egyértelműen, hogy a kölcsönszerződés feltételeiből mi támasztja alá a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás közötti feltűnően nagy értékkülönbséget.

[27] Rámutatott arra is, hogy nem tekinthető a kölcsönszerződés uzorás szerződésnek, mivel ennek megállapításához szükséges két törvényi feltétel együttes fennállása nem igazolt. Hiányzik a szubjektív elem, azaz a másik fél helyzetének kihasználása, és az objektív feltétel, a feltűnően aránytalan előny kikötése is. A perbeli adatok alapján azt a következtetést vont le, hogy ügyvezető egy vagyonos ember volt, így a felperes abban a hiszemben adott kölcsönt az adósnak, hogy ő egy jómódú ember, ebből következően fel sem merült a peradatok alapján, hogy a felperes kihasználta volna az adós helyzetét.

[28] Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a kamatkikötés nem volt uzorás jellegű, mivel a havi 2,5%-os kamat nem tekinthető olyan mértékben eltúlzottnak, amely alapot adna a kikötés érvénytelenségének megállapítására, vagy a kamat mérséklésére. Mivel a Ptk. 232. § (1) bekezdése a felek megállapodására bízta a kamat mértékét. A jegybanki alapkamat 2009. július 28. és augusztus 25. között 8,50% mértékű volt és azon időszakra vonatkozó bírói gyakorlat kimondta, hogy a magánszemélyek közötti kamat legfeljebb 24% ponttal haladhatja meg a jegybanki alapkamatot.

[29] Az alperesnek a követelésösszezszerűségére vonatkozó vitatása körében arra az álláspontra helyezkedett, hogy a 2009. november hónapban az MNB euró középárfolyamának összege 275,3-272,29 euró között volt, így az 50.000.000 eurónak az átszámítása ezen tartományba esett, ezért a felperes által megjelölt tőkekövetelés 342.000 euró összegét megfelelőnek ítélte.

[30] Az I. rendű alperesnek a csődegyezsége vonatkozó hivatkozása körében a Cstv. 12. § (5) bekezdése, 19. § (1) bekezdése, (2) bekezdése, 20. § (2) bekezdése alapján tényként állapította meg, hogy a bíróság által jóváhagyott csődegyezségi megállapodás a csődegyezségben részt nem vevő hitelezőkre is kiterjed (kényszeregyezés). „A csődegyezés megtámadására a Cstv. nem ad lehetőséget, mivel ítélet hatályú határozatól van szó.” Ennek okán a felperes első-, második-, harmadik-, negyedik kereseti kérelmét alaptalannak találta, azonban az ötödik, elterjesztett kereseti kérelmet a Ptk. 203. § (1) és (2) bekezdése alapján alaposnak ítélte.

[31] A nyilvános cégadatokba történő betekintéssel megállapította, hogy az adós (ügyvezető) a készfizető- és váltókezeses vállalkozó kft2. nevét 2010. február 10-én megváltoztatta, majd üzletrészt 2020. február 25-én eladta. A szintén készfizető kezesség I. rendű alperesben lévő üzletrészt 2010. február 10-én értékesítette. Az I. rendű alperes tulajdonát képező Ipari Park utca 6. szám alatti nagyértékű ingatlan a csődeljárás megindítása előtt 2011. május 30-án eladta, így az ingatlan egy esetleges felszámolás esetén sem kerülhetett volna a felszámolási vagyonaiba. Az adós 2009. október 15-én hozta létre a II. rendű alperest és az ebben fennállt részvényeit is 2010. február 10-én eladta alperes3nak. A kft2. képviselőjében eljáró adós a kft. azon számláját, melyre a váltót kibocsátotta 2009. október 29-én zárta, további másik kettő, szintén Citibanknál lévő számláival együtt. A csődegyezés – véleménye szerint – lényegében I. rendű alperes és alperes3 között jött létre. Ezen adatok alapján arra a következtetésre jutott, hogy a csődeljárás szerinti egyezés hatálya a felperesre nem terjedhet ki. Álláspontja szerint az adós eljárása rosszhiszemű volt, mivel a felperes igényének kielégítési alapját 98%-ban vonta el.

[32] Az I. rendű alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte perköltség megfizetésére, mely összeg a felperes fellebbezési eljárásokban megállapított összesen 1.400.000 forint + áfa ügyvédi munkadíjból és a fellebbezés során megfizetett 900.000 forint illetékből tevődött össze, összesen 3.431.000 forint + áfa összegben.

A II., III., IV. rendű alperesek vonatkozásában a kereset elutasításra került, a felperes a peresztessége okán a II., III. rendű alperes perköltségét viselni köteles, azonban a jogi képviselő által megjelölt munkadíj mérséklésre került, mert egy tárgyaláson sem vett részt és az ügyben jogi munka kifejtésére sem került sor.

[33] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést az ügy érdemét érintően, míg a II. és III. rendű alperesek fellebbezése az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség felemelésére irányult.

[34] Az I. rendű alperes a Pp. 252. § (2) és (3) bekezdései alapján az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte, másodlagos kérelme az ítélet megváltoztatására és a felperes keresetének teljes egészében való elutasítására irányult, harmadlagosan oly módon kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, hogy a megváltoztatott ítéletben az I. rendű alperest 6.840 euró összegnek a ügyvédi irodánál korábban igazoltak

szerint letétbe helyezett összeg – mint a Cstv. 20. § (2) bekezdése szerinti, vitatott követelés fedezetére képzett tartalék – terhére történő megfizetésére kérte kötelezni, ezt meghaladóan kérte a felperes keresetét elutasítani. Mindhárom esetben kérte a felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felmerült perköltség megfizetésére kötelezni.

[35] Az I. rendű alperes az elsőfokú bíróság által vétett eljárási szabálysértéseket azok súlyossági sorrendjében megjelölve hivatkozott arra, hogy az elsőfokú ítélet más jogerős végrehajtható bírósági döntéssel ellentétes, a res iudicata korlátjába ütközik; másrészt az ítélet sérti a kérelemhez kötöttség elvét [Pp. 3. § (1) bekezdés]; nem állt valamennyi szükséges fél a perben a Pp. 51. § a) pontjában foglalt kényszerű pertársaság ellenére; a bíróság a felperes 2018. június 11-én a Pp. 146/A. § (6) bekezdésébe ütköző tiltott keresetváltoztatását figyelembe vette; a IV. rendű alperessel szemben úgy folytatta le a pert, hogy nem volt perbeli jogképessége, cselekvőképessége; a bíróság a pertárgy értékét tévesen alacsony összegben határozta meg; a másodfokú bíróság iránymutatása ellenére az alperes érdemi hivatkozásait nem, vagy nem megfelelően értékelte.

[36] 1. A bíróság az I. rendű alperest a felperes javára ismételten marasztalta figyelmen kívül hagyva, hogy a felperes és az I. rendű alperes közötti jogvitában az ugyanabból a ténybeli alapból származó ugyanazon jog tekintetében jogerős, végrehajtható, ítélet hatályú (ügyszám2) csődegyezsége jövahagyó végzés született, emiatt a felperes elsődleges kereseti kérelmének 6.840 euró tőkeösszeget meghaladó része tekintetében a pert a Pp. 257. § a) pontja és 130. § d) pontja alapján meg kellett volna szüntetni. Az I. rendű alperes csődeljárásában meghozott 15. sorszámu, csődegyezsége jövahagyó 2012. január 13-án jogerőssé vált végzés alapján a felperes követelésének 6.840 euró tőkeösszeget meghaladó része megszűnt. A bíróság által jövahagyott egyezségnek, így a csődegyezségnek is ugyanaz a hatálya, mint a bírói ítéletnek a Cstv. 20. § (2) bekezdése értelmében, amely kihat a felperesre is, akinek igényét a felszámoló (kft15) vitatott igényként tartott nyilván. A csődegyezség megtámadására a Cstv. nem ad lehetőséget, mivel az ítélet hatályú határozat és az egyezséget jövahagyó végzés ellen perújításnak sincs helye. A Cstv. 20. § (2) bekezdése utolsó mondatában a vitatott követelésekre előírt tartalékképzési kötelezettség alapján a felperes által bejelentett hitelezői igény 2%-át kitevő összege letétbe helyezésre került.

Hivatkozott az 1/2014. számú Gazdasági Elvi Döntésre, mely szerint a csődegyezség sajátossága a kényszeregyezség jellegében áll. „A szavazásra jogosult és az egyezséget támogató hitelezők az adóséval egybehangzó akaratnyilatkozatuk folytán szerződési alapon, ugyanakkor az egyezség ellen szavazó vagy nem szavazó, továbbá a szavazati joggal nem rendelkező hitelezők a jövahagyás közvetítésével a törvény erejénél fogva kerülnek a csődegyezség hatálya alá, amely tartalmában (az ajánlati tartalommal, mintha azt elfogadták volna) módosítja az adóssal szemben fennálló követelésüket. A jövahagyott csődegyezség a bejelentett hitelezői követeléseket nem helyezi új jogalapra (nem novatio), hanem deklarálja azok egyezség folytán bekövetkezett (általában a követelés összegére és a teljesítési határidőre vonatkozó) megváltozását, általában a követelés leszállítását. Ebből, de általában a bíróság által jövahagyott egyezségekre vonatkozó eljárási szabályokból is következik, hogy az adós egyezségben vállalt teljesítési kötelezettségének jogalapja maga a jövahagyott – a bejelentett követelés jogalapját nem érintő – egyezség, amely a bírósági jövahagyással válik végrehajthatóvá.”

[37] A Pp. 229. § (1) bekezdése rendelkezik az anyagi jogerőről, amely jelen esetben a jogerős csődegyezséggel beállt. Ítélt dolog okán a felperes kereseti kérelme tárgyában permegszüntetésnek lett volna helye. Az elsőfokú bíróság nem a tartalma szerint bírálta el az I. rendű alperes permegszüntetés iránti kérelmét, indokolása pedig értelmezhetetlen.

[38] 2. A Pp. 3. § (1) bekezdés elvének megszegése miatt sérelmezte, hogy az ítéletben a bíróság nem a kereseti kérelemről hozott döntést, nem észlelte, hogy a kereseti kérelmek nem felelnek meg a határozott kereseti kérelem követelményeinek, nem döntött valamennyi kereseti kérelem tekintetében, az ítélet rendelkező részéből és indokolásából nem állapítható meg egyértelműen, hogy mely kereseti kérelemnek adott helyt és mely kereseti kérelmet utasított el. Az sem állapítható meg, hogy melyik keresetnek milyen jogalapon, jogcímen adott helyt, emellett az ítélet végrehajthatatlan rendelkezést tartalmaz.

Az elsőfokú bíróság a felperes 2018. június 22-én módosított keresetét bírálta el, ami azonban súlyos hibában szenvedett. Az elsődleges kereseti kérelem második része nem jelölte meg az érvényesített jogot, a kérelem jogalapját. Emellett a felperes keresete ellentmondásos volt, mert megállapításra irányuló kérelme az I. rendű alperessel szemben nem, csak a II., III., IV. rendű alperesekkel szemben került előterjesztésre. A másodlagos, negyedleges keresetek esetében sem jelölte meg kérelme jogalapját és az érvénytelenség megállapítását kérve semmilyen jogkövetkezmény levonását nem kérte. Ugyanez vonatkozik a harmadlagos kereseti kérelemre.

Az ötödleges felperesi kereset esetében a csődegyezés relatív hatálytalanságára irányuló kereseti kérelem csak akkor lett volna önellentmondásoktól mentes és határozott, ha a felperes megjelölte volna, hogy mely vagyontárgyakat, mint követelése fedezetét vonta el az általa fedezetelvonónak tekintett megállapodás és melyik alperest kéri annak tűrésére kötelezni, hogy a felperes a követelését az elvont, megjelölt vagyontárgy terhére kielégíthesse. A relatív hatálytalanság megállapítását a felperes az I. rendű alperessel szemben nem, csak a II., III. és IV. rendű alperesekkel szemben kérte. A keresettel érvényesíteni kívánt jogot sem jelölte meg. A hatodlagos kereseti kérelem kapcsán ugyanezek a hiányok állapíthatók meg.

Az elsőfokú ítélet rendelkező részéből arra lehet következtetni, mintha a bíróság a felperes kereseti kérelmei közül az elsődleges kereseti kérelem tartozás megfizetésére irányuló részének adott volna helyt és a felperes ezt meghaladó összes kereseti kérelmét elutasította volna. Az ítélet indokolása szerint azonban az első-, második-, harmadik- és negyedik kereseti kérelem alaptalan és az ötödleges kérelmet ítélte alaposnak.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a csődeljárás szerinti egyezés hatálya a felperesre nem terjed ki és úgy adott helyt az I. rendű alperessel szemben a felperes ötödleges keresetének, hogy a rendelkező részből ez nem derül ki. A felperes ötödleges kereseti kérelmét I. rendű alperessel szemben nem is terjesztette elő, ez a kereseti kérelem csak II., III., IV. rendű alperesekkel szemben került előterjesztésre, így az ítélet ezzel túlterjeszkedett a kereseten. A kereseti kérelem teljesítéséhez szükséges összes peres fél nem állt perben,

ugyanakkor a II., III., IV. rendű alperessel szembeni felperes valamennyi, tehát az ötödleges kereseti kérelmét is elutasította, így túlterjeszkedett a kereseten, amikor a felperes javára az I. rendű alperest marasztalta.

Az elsőfokú ítélet indokolása ellentmondásos, következetlen, mert egyik esetben rögzíti, hogy a csődegyezség hatálya nem terjed ki a felperesre, majd ezt követően mégis megállapítja, hogy kiterjed. A felperes a csődegyezség hatálytalanságának megállapítására irányuló kereseti kérelmet nem is terjeszthette volna elő, az ennek megalapozására szolgáló tényeket, jogcímet nem jelölte meg, keresete azt sem tartalmazta, hogy mely vagyontárgyat vont el az állított fedezetelvonó megállapodás és nem is kérte annak tűrésére kötelezni egyik alperest sem, hogy az elvont vagyontárgy terhére a felperes kielégítést kereshessen. Az elsőfokú bíróság a felperes ötödleges kereseti kérelme teljesítésének indokolása körében kizárólag a hatodlagos kereseti kérelem jogalapját jelölte meg, ugyanakkor a hatodlagos kereseti kérelemről a rendelkezést és az indokolást elmulasztotta.

Az ítélet rendelkező része végrehajthatatlan, mivel a letétből történő teljesítés pontosan nem került megjelölésre.

[39] 3. A csődegyezség érvénytelenségének megállapítására irányuló kereset tárgyában nem állt valamennyi érintett személy a perben, a bíróság elmulasztotta megtenni a Pp. 130. § (1) bekezdés g) pontja szerinti felhívást. A csődegyezség érvényessége, illetve érvénytelensége olyan körülmény, amely csak egységesen dönthető el, az e tárgyban hozott döntés a csődegyezségben részes valamennyi fél jogára, kötelezettségére kiterjed. A felperes másodlagos, harmadlagos és negyedleges kereseti kérelmei kizárólag a II., III. és IV. rendű alperesekkel szemben került előterjesztésre, az I. rendű alperessel szemben nem és e kereseti kérelmek tekintetében az I. rendű alperes nem volt peres fél, ezért a bíróságnak fel kellett volna hívnia a felperest az I. rendű alperes „perbe vonására”.

[40] 4. Az elsőfokú bíróság jogsértő módon fogadta el a felperes keresetmódosítását a Pp. 146/A. § (6) bekezdése alapján. Az I. rendű alperes a ügyszám4 számú hatályon kívül helyező határozat alapján megismételt eljárásban alkalmazhatónak találta a 2011. március 1. napja után indult peres eljárásokban alkalmazandó Pp. 146/A. § rendelkezéseit.

[41] 5. Az elsőfokú bíróság a IV. rendű alperessel szemben úgy folytatta le a pert, hogy sem perbeli jogképessége, sem cselekvőképessége nem volt. A felperes IV. rendű alperesként a alperes4t jelölte meg. Ezen szervezet nem jogi személy, hanem egy jogi személyiséggel nem bíró területi szervének szervezeti egysége, a polgári jog szabálya szerint jogok és kötelezettségek alanya nem lehet, perbeli jogképességgel, emellett önálló cselekvőképességgel sem rendelkezik, perbeli nyilatkozatot saját nevében nem tehet a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény 1. § (1) bekezdésére, 3. §-ára, 13. §-a, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szerveinek hatásköréről és illetékességéről szóló 485/2015. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése, 3/A. § (1) bekezdése és a Pp. 48. §-a értelmében. E körben utalt a BH2004.52., BH2001.521., BH2002.325. eseti döntéseire. Mivel a IV. rendű alperesnek nem volt perbeli jogképessége, a vele szembeni keresetlevelet idézés

kibocsátása nélkül el kellett volna utasítani, vagy a későbbiekben a IV. rendű alperessel szemben meg kellett volna szüntetni a pert a Pp. 130. § (1) bekezdés e) pontja, illetőleg a Pp. 157. § a) pontja szerint.

[42] 6. Az elsőfokú bíróság a pertárgy értékét tévesen határozta meg, a felperes ennek következményeként részben jogellenesen mentesült az eljárási illeték megfizetésének kötelezettsége alól és erre tekintettel az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezései megalapozatlanok. A pertárgy értéke 342.000 euró. Hivatkozott e körben a BH2004.142. és BH1999.508. számú eseti döntésére. A Pp. 24. § (2) bekezdés f) pontja alapján a felperes követelésének összegével egyezően 342.000 euró összegben kellett volna a pertárgy értéket meghatározni, és ennek megfelelően kötelezni a felperest a kereseti illeték megfizetésére.

[43] 7. A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság az ítéltábla iránymutatásai ellenére nem vizsgálta megfelelően az alperes érdemi ellenkérelmének hivatkozásait és nem megfelelően értékelte a bizonyítékokat, ezért az ítélet bizonyítatlan tényálláson alapul, emiatt a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű kiegészítése vagy megismétlése szükséges, továbbá az ítélet indokolása sem felel meg a Pp.-ben előírtaknak és a joggyakorlat által rögzített követelményeknek. A megismételt eljárásban meghallgatott könyvelő és tanú tanúk a felperessel való pénzügyi függőségi viszonyuk, jó kapcsolatuk alapján elfogulatlanok nem tekinthetők, ezért a tanúk vallomását nem megfelelően értékelte az elsőfokú bíróság, emellett ítéleti meggyőződését nem a tanúk tényekkel kapcsolatos tudomására, hanem sejtéseire, elképzeléseire alapította. Téves értékeléssel jutott arra a következtetésre, hogy az okirat elnevezése a kölcsönszerződés létét igazolná. A felperes vallomását a bíróság elmulasztotta értékelni és azt sem vette figyelembe, hogy a felperes által sem vitatottan a perbeli, csak papíron létező kölcsönügylethez hasonló okból jogerősen már börtönbüntetésre ítélték. Az I. rendű alperesnek a kölcsönszerződés színleltségére vonatkozó hivatkozását valótlan indokolással utasította el, miszerint „az I. rendű alperes azt sem határozta meg, hogy állítása esetén a szerződés milyen jogügyletet leplezett”. Mindezek sértik a tisztességes eljárás alapelvét, másrészt az ítélet megalapozatlanságát eredményezik, és az eljárás megismétlését teszik szükségessé.

[44] A feltűnő értékaránytalansággal kapcsolatos alperesi kifogást sem vizsgálta érdemben az elsőfokú bíróság, az ügyleti kamat mértékét illetően is okszerűtlenek az ítélet indokai.

[45] 8. A felperes tőkekövetelésénekösszepszerúsége kimunkálásának hiányával kapcsolatos alperesi kifogást is elvetette a bíróság és indokolatlanul fogadta el a felperes követelésénekösszepszerúségét. Ez is nyilvánvalóan sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot és az ítélet megalapozatlanságát eredményezi, ami csak hatályon kívül helyezést vonhat maga után.

[46] 9. Mindezek után az elsőfokú bíróság a felperes csődegyezség fedezetelvonó jellenének megállapítására és a felperessel szembeni hatálytalanságának megállapítására irányuló ötödleges kereseti kérelmének úgy adott helyt, hogy a bizonyítási teherrel kapcsolatosan tájékoztatást nem adott, bizonyítást nem folytatott le, a törvényi tényállási elemeket nem vizsgálta.

Az ítélet indokolása is hiányos. Idézte e körben a BH1979.72.II. és a KGD2014.159 eseti döntések megállapításait, mely szerint „a bírósági határozat indokolása hiányos, ha nem a konkrét ügyre vonatkozóan tartalmazza a jogi indokolást, úgy érdemi vizsgálatra alkalmatlan” Az ítélet megfelelő indokolása nem pusztán formális kötelezettség, hanem ezen múlik az ítélet meggyőző ereje.

[47] Az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben is helytelennek minősítette, mert a jogkérdésekben tévesen, az anyagi joggal ellentétesen foglalt állást. Ennek körében elsődlegesen ismételt az hangsúlyozta, hogy a felperesre is kiterjedő hatályú, a felperes által a csődeljárásban semmilyen módon nem támadott, nem kifogásolt, jogerősen jóváhagyott csődegyezség anyagi jogereje azt eredményezi, hogy a felperes követelésének a 6.840 euró összeget meghaladó része megszűnt. A jogerősen jóváhagyott csődegyezség, mint ítélet hatályú határozat sem a szerződésekre vonatkozó általános érvénytelenségi vagy hatálytalansági keresettel, sem perújítás keretében nem támadható. Erre tekintettel kérte a harmadlagos fellebbezési kérelmében az elsőfokú ítéletet a régi Pp. 253. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltak alapján megváltoztatni, és az I. rendű alperest 6.840 euró összegnek a ügyvédi irodánál korábban igazoltak szerint letétbe helyezett összeg terhére történő megfizetésére kötelezni, ezt meghaladóan pedig a felperes keresetét elutasítani.

[48] Az elsőfokú ítélet anyagi jogot sért, mert olyan kereseti kérelemnek adott helyt a bíróság az I. rendű alperessel szemben, amely az anyagi jog szabályaival ellentétes, továbbá téves alperesi kört megjelölve annak megállapítására irányult, hogy a perbeli jogerősen jóváhagyott csődegyezség a felperessel szemben hatálytalan. Érvélése szerint a Ptk. 203. § (1) bekezdése szerinti fedezetelvonó jelleg megállapításának a feltételei jelen esetben nem álltak fenn. Ennek megállapítására csak több együttes feltétel megléte esetén kerülhet sor. A kívülálló harmadik személy a szerződés relatív hatálytalanságára csak akkor hivatkozhat, ha:

- a szerződés megkötésének időpontjában fennállott (érvényesített) igények kielégítésére,
- a szerződés tárgya fedezetül szolgált volna, és

– annak elvonása miatt az átruházóval szembeni követelésének teljesítése részben vagy egészben lehetetlenné vált. Ez utolsó feltétel esetén például nem hatálytalan a szerződés, ha az adósnak (kötelezettnek) az átruházott vagyontárgyat meghaladóan olyan vagyona maradt, illetve olyan jövedelme van, amely kellő fedezetül szolgál az igény kielégítésére. Jelen ügyben a felperes – jogerős csődegyezség útján leszállított – teljes 6.840 euró összegű követelésére megfelelő fedezet szolgált, az alapeljárásban igazolt módon ugyanis a teljes összeg ügyvédi letétbe került és ott rendelkezésre is áll. Hivatkozott az 1/2011. (VI. 15.) PK véleményre. A relatív hatálytalanság megállapítása esetén annak valamennyi feltétele

együttes megvalósulása szükséges a harmadik személy oldalán. Jelen esetben a csődegyezség szempontjából a felperes sem kívülállónak, sem harmadik személynek nem minősül, mivel a felperes a csődegyezség részese volt, a csődegyezség hatálya rá kétséget kizáróan kiterjedt.

Kiemelte, a felperes keresete nem teljesíti a relatív hatálytalanság megállapításának feltételeit, a perindításkor ugyanis a felperes 342.000 euró összeg pénzkövetelése nem volt bírósági úton kikényszeríthető, az ugyanis a jogerősen jóváhagyott csődegyezségekre tekintettel 6.840 euró összeget meghaladó részében megszűnt, a csődegyezség semmilyen vagyontárgyat nem vont el az I. rendű alperestől, amely a felperes követelésének a fedezetét képezte volna. A csődeljárás megindításakor nem volt az I. rendű alperesnek semmilyen fedezetül szolgáló vagyona, ami elvonható lett volna, a csődegyezségnek nem volt semmilyen vagyontárgy átruházása a tárgya, a felperes és az elsőfokú ítélet sem jelölt meg ilyen vagyontárgyat, a csődegyezség megkötésekor nem volt semmilyen fedezete a felperes 342.000 euró követelésének, csődegyezség hiányában az I. rendű alperes valószínűsíthetően felszámolás hatálya alá került volna és vélhetően még a csődegyezség szerinti mértékben sem teljesülhetett volna követelésének kielégítése. Az elsőfokú ítélet sem jelölt meg olyan vagyontárgyat, amellyel bármelyik alperes helytállni lett volna köteles. A felperes relatív hatálytalanság megállapítása iránti kérelmében nem határozta meg igénye összegét pénzben, a felperes nem igazolta azt sem, hogy a csődegyezség jóváhagyása miatt fedezet elvonása történt, illetőleg azzal okozati összefüggésben a követelésének teljesítése részben vagy egészben lehetetlenné vált. Mindezen körülmények kizárják a jogerősen jóváhagyott csődegyezség fedezetelvonó jellegének és erre alapított hatálytalanságának a megállapítását (EBH2004.1144., EBH2004.1040., BDT2011.2485., BDT2012.2479.).

[49] Az I. rendű alperes álláspontja szerint a kölcsönszerződés színleltége, feltűnő értékaránytalansága, uzsorás jellege, valamint a szerződésben kikötött kamat túlzott jellege kapcsán is érdemben helytelen az elsőfokú bíróság ítélete.

[50] Valamennyi kereset elutasítása mellett kérte a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján a felperest a jelen eljárásban felmerült perköltsége megfizetésére marasztalni, az ügyvédi munkadíj megállapítását a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján kérte azzal, hogy áfa körbe tartozik.

[51] Az elsőfokú ítélet ellen a II. és III. rendű alperesek a perköltség vonatkozásában előterjesztett fellebbezésükben a részükre megítélt perköltséget a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján kérték megváltoztatni. A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja alapján a pertárgyérték összegéhez igazodó 1.000.000-1.000.000 forint összegű perköltség megfizetésére kérték kötelezni az I. rendű alperest. Másodlagosan a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján az ítélet perköltségekre vonatkozó rendelkezése hatályon kívül helyezését és e vonatkozásban az elsőfokú bíróságot kérték új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára.

[52] Jogorvoslati kérelmüket azzal indokolták: az elsőfokú bíróság 20.000-20.000 forint összegű perköltség megfizetésére kötelezte az I. rendű alperest annak ellenére, hogy az ügyvédi munkadíj megállapítását a pertárgyérték alapul vételével kérték. Az elsőfokú bíróság állításával ellentétben a két alperes jogi képviselője több érdemi nyilatkozatot is benyújtott a bíróság részére, valamint a peres irat áttanulmányozásával és az alperesek részére adott folyamatos jogi tanácsadással több óra munkát fordított a jogi képviselőt ellátására. Hangsúlyozták, az ilyen súlyú perben a jogi képviselőt ellátása összetettebb feladat, ami magában foglalja a peres iratanyag áttanulmányozását, a megbízó peres felekkel való kapcsolattartást és jogi tanácsadást is. A jogi képviselőt komplexitását figyelmen kívül hagyva csak a bírósági tárgyaláson való részvétel és a peres beadványok száma alapján történő értékelés helytelen. A pertárgy értéke kiemelten magas volt és a jogi képviselő a megbízást az eljárás folyamatos nyomon követésével, iratok tanulmányozásával és a II-III. rendű alperesekkel történő konzultációval teljesítette. A pertárgy értékre és a kötelező jogi képviselőre tekintettel a megállapított perköltséget méltatlanul alacsonynak találták. Azt elismerték, hogy a per tárgyalásain személyesen a jogi képviselő nem jelent meg, azonban ettől függetlenül állították, hogy a jogi képviselőt ellátásra került. A jogi képviselő a tárgyaláson való megjelenést részben a járványügyi helyzetre tekintettel mellőzte. Érvelésük szerint az IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a)-c) pontja szerint az elsőfokú eljárásban érvényesített főkövetelés alapján megállapított pertárgy értéket kell a díjmegállapítás alapjául venni, azt korrekció esetén sem lehet teljesen figyelmen kívül hagyni. A Pp. 24. § (1) bekezdés és az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján az ügyvédi munkadíj minimális összege alperesenként 1.000.000 forint lenne, amelytől a bíróság indokolatlanul tért el.

[53] A felperes az I. rendű alperes fellebbezésére benyújtott ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte az I. rendű alperes másodfokú perköltségekben marasztalásával. Álláspontja szerint az eljárás során okirati csatolásával és tanúvallomásokkal bizonyítottá vált, hogy a felperes és ügyvezető adós között a kölcsönszerződés érvényesen és hatályosan létrejött és ez szolgál a kereseti kérelem alapjául. Elsődleges kereseti kérelmében a kölcsönszerződésen alapuló készfizető kezességvállalást tartalmazó okirat alapján kérte kötelezni az I. rendű alperest 342.000 euró tőke- és járulékaik megfizetésére, mivel a bizonyítási eljárás során igazoltta, hogy a szerződés megkötésekor a kölcsönadott összeg a rendelkezésére állt, ennek megfelelően az I. rendű alperes erre vonatkozó kifogásai elutasításra kerültek, a kölcsönösszeg folyósítását szintén okirati bizonyítékok, valamint a tanúk nyilatkozatai igazolták.

A kölcsönszerződésben kikötött kamat sem tekinthető eltúlzott mértékűnek a bírói gyakorlat alapján.

Helytálló az elsőfokú bíróság érvelése a csődegyezség felperessel szembeni hatálytalansága kapcsán is, mivel igénye kielégítési alapját azzal 98%-ban elvonták.

[54] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253. § (3) bekezdésében foglaltak szerint az I. rendű alperesnek a reá vonatkozó rendelkezés elleni fellebbezése, valamint a II. és III. rendű alperes fellebbezései folytán a részükre fizetendő perköltségekre vonatkozó rendelkezések körében vizsgálta felül, azonban – felperesi fellebbezés hiányában – nem érintette a II., III.,

IV. rendű alperessel szembeni kereseteket elutasító rendelkezéseket, mert azok a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedtek.

[55] Az I. rendű alperes fellebbezése a marasztalására vonatkozó rendelkezés körében részben, az ötödleges/hatodlagos kereset őt érintő részében teljesen alapos; a II. és III. rendű alperesek fellebbezése részben alapos.

[56] Az elsőfokú bíróság a kereset elbírálásához szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a tényállást lényegében helyesen állapította meg. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak a kölcsönszerződés körében kifejtett indokolását maradéktalanul osztotta, azonban a csődegyezség értékelése körében kifejtett álláspontjával nem értett egyet.

[57] Az ítéltábla mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az I. rendű alperes fellebbezési kérelme alapján indokolt-e az elsőfokú bíróság ítéletének a fellebbező által felsorolt okokból történő hatályon kívül helyezése.

[58] **I. Az eljárási szabálysértések vizsgálata:**

[59] Az I. rendű alperes az elsőfokú bíróság által elkövetett eljárási szabálysértésként

- a permegszüntetés hiányát,
- a kérelemhez kötöttség elvének sérelmét,
- a valamennyi szükséges fél perben állásának hiányát,
- a keresetmódosítás, -változtatás jogsértő voltát,
- a IV. rendű alperes perbeli jogképessége és cselekvőképessége hiányát,
- a pertárgyérték megállapításának helytelenségét,
- a bizonyítékok helytelen értékelését

jelölte meg.

[60] Az ítéltábla álláspontja szerint alaptalan és téves az I. rendű alperes azon hivatkozása, mely szerint a csődeljárásban meghozott csődegyezséget jóváhagyó jogerős végzés miatt a perbeli, készfizető kezessel szembeni marasztalásra irányuló jogvita jogerősen elbíráltnak minősülne, illetve a 6.840 euró fölötti részében a felperes keresete folytán indított per megszüntetésének volna helye. A csődegyezés miatt ugyanis nem minősíthető „ítélt dolognak” a jelen keresettel érvényesített jog, ugyanakkor – az alább kifejtettek szerint – a csődegyezés kihatása a jelen perben érvényesített követelés megfizetésének kötelezettsége körében nem hagyható figyelmen kívül. A csődegyezés jóváhagyása önmagában ugyanis még nem szünteti meg a hitelezőnek az adóssal szembeni követelését, mert a jóváhagyott csődegyezés véglegesen annak teljesítésével hatályosul. Ez azt jelenti, hogy a hitelezőnek – amennyiben lejárt, de vitatott követelése van az adóssal szemben – joga van a követelése érvényesítésére, az adós helytállási kötelezettsége pedig az eredeti és megalapozott követeléséért mindaddig teljes egészében fennáll, amíg a csődegyezés hatálya alá tartozó valamennyi hitelező követelését az adós az egyezségben foglaltak szerint nem teljesíti. Ezt az álláspontot támasztja alá a Kúria BH2014.371 számú eseti döntésében kifejtett érvelése, mely szerint „Önmagában a csődegyezés megkötése (a bíróság általi jóváhagyása) a csődegyezséget kötött személyes kötelezettel szembeni követelést kötelmi jogilag nem szünteti meg. Ebből következően a személyes kötelezettel szemben lejárt követelés esetén a hitelezőnek a csődegyezés teljesítéséig joga van a dologi kötelezettel szemben fellépni a zálogtárgy értéke erejéig, azaz a dologi kötelezett helytállási kötelezettsége az eredeti követelésért fennmarad egészen a csődegyezés valamennyi, a csődegyezés hatálya alá tartozó hitelező követelésének teljesítéséig.” A csődegyezésnek tehát az eredeti kötelezetre való joghatása nem azonos a Pp. 229. § (1) bekezdésében foglalt anyagi jogerő okán felmerülő újbóli peresítés tilalmával. A két eljárás tárgya sem azonos, e két különböző célú jogvitában sem a fél, sem a tény, sem a jogazonosság nem állapítható meg.

A jogerős végzéssel jóváhagyott csődegyezés joghatással bír a jelen jogvitában meghozható marasztalás teljesítésére és végrehajthatóságára, de nem pergátló akadályként, hanem feltételesen, behajthatósági korlátként érvényesül a csődegyezés szerinti mértékben.

[61] Az I. rendű alperes a sérelmét pontosan meg nem határozva arra is hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem döntött minden kereseti kérelemről, illetve másról döntött, mint ami előterjesztésre került, továbbá a rendelkező rész és az indokolás ellentmondásos. Az ítéltábla e körben azt hangsúlyozza, hogy az elsőfokú ítélet rendelkező része és indokolása közötti – látszólagos – ellentmondás az indokolás kiegészítésével és módosításával korrigálható, ezért nem minősül olyan eljárási szabálysértésnek, amely jelen ügyben az elsőfokú eljárás negyedszeri megismételtetését indokolná.

[62] Megalapozatlanul hivatkozott az I. rendű alperes arra is, hogy a felperes keresetkiterjesztése és annak figyelembe vétele jogsértő volt. A Fővárosi Ítéltábla a 11.Gf.40.477/2017/3. számú végzésében részletesen kifejtette, hogy a Pp. 146/A. §-ának keresetmódosítást korlátozó rendelkezését csak a 2011. március 1. után indult peres eljárásokban lehet alkalmazni. Jelen eljárás 2010. június 29. napján indult, tehát rá a 2010.

június 29-én hatályos Pp. rendelkezések az irányadók, így a felperes keresetkiterjesztéssel történő módosítása nem volt tiltott.

[63] Az I. rendű alperes helytállóan hivatkozott a IV. rendű alperes tekintetében a perbeli jogképessége és cselekvőképessége hiányára, azonban ezen rész tekintetében az elutasító döntés ellen fellebbezést a felperes nem nyújtott be, az ítélet részbeni jogereje pedig kizárja e körben a felülbírálatot. Megjegyzi az ítéltábla, hogy ezen eljárási szabálysértést az elsőfokú eljárás során a IV. rendű alperes nem kifogásolta, a perben nyilatkozatot nem tett, vele szemben a kereset elutasításra került, így az alpereseket emiatt joghátrány nem érte.

[64] A pertárgy érték helytelen meghatározására is alaptalanul hivatkozott az I. rendű alperes, ugyanis az elsőfokú bíróság a 2010. június 29-én hatályos eljárási szabályok szerint határozta meg a pertárgy értékét 342.000 euró összegben, ennek figyelembe vételével kötelezte a feleket az eljárási illeték megfizetésére is.

[65] A bizonyítékok helytelen értékelése körében a fellebbezésben kifejtettek valójában az érdemi döntés megalapozatlanságát sérelmezték, így azok eljárási szabálysértésnek nem tekinthetők.

[66] A másodfokú bíróság a fentiek alapján az elsőfokú bíróság döntését érdemben vizsgálta a fellebbezési kérelmek korlátai között.

[67] **II. Az elbírálendő kereseti kérelmek tartalma:**

[68] Az ítéltábla megállapította, hogy a felperes 2012. november 16. napján 11. sorszámú beadványában részletezett keresetkiterjesztése és a 2018. június 11-én érkezett 5. sorszámú pontosítása alapján a felperes elsődleges keresetének tárgya a hitelező és a kötelmi adós közötti kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségért személyi biztosítékot vállalt készfizető kezessel szembeni jogérvényesítés. Ezen alapjogviszonyból eredően kérte a felperes az I. rendű alperest a tartozás megfizetésére kötelezni. A felperes a 2018. június 11. napján érkezett 5. sorszámú beadványában (a fentiek mellett előterjesztett) másod-, harmad-, negyed-, ötöd- és hatodlagos keresetei szerint – ez utóbbit kivéve – kizárólag a II., III. és IV. rendű alperesekkel szembeni megállapítási kérelem került előterjesztésre, a hatodlagos keresetében kérte továbbá annak megállapítását, hogy a csődegyezség a Ptk. 203. §-ában írt okból a felperessel szemben hatálytalan. A felperes csak a keresetek sorrendiségét jelölte meg, azok egymáshoz való viszonyát nem. Az elsőfokú bíróság nem pontosította a felperes keresetét, ennek a hiányosságnak azonban a jelen másodfokú eljárás során azért nem volt jelentősége, mert a II., III., IV. rendű alperesekkel szembeni kereseteket a bíróság elutasította, így az elsőfokú ítéletnek a másodlagos-, harmadlagos-, negyedleges-, valamint az ötödleges- és a hatodlagos kereseti kérelmek II., III., IV. rendű alpereseket érintő elutasító része jogerőre emelkedett.

[69] A felperes elsődleges keresete az I. rendű alperes készfizető kezesi marasztalására, míg az ötödleges és hatodlagos keresete a csődegyezség felperessel szembeni hatálytalanságának megállapítására irányult, utóbbi a Ptk. 203. §-a alapján.

Az elsőfokú ítélet indokolásából az a következtetés vonható le, hogy az elsőfokú bíróság az ötödleges és a hatodlagos kereseteket I. rendű alperessel szemben s a felperes javára alaposnak ítélte, mert egyrészt – a „cégadatokba betekintés folytán megállapított tényekből” arra a meggyőződésre jutott, hogy a csődegyezség valójában az I. rendű alperes és alperes3 között jött létre azt követően, hogy a kötelmi adós, ügyvezető előzőleg rosszhiszeműen járt el bizonyos üzletrészek, részvények és ingatlan értékesítése során, ezért „nem terjedhet ki a csődegyezség hatálya a felperesre”, továbbá azt is rögzítette, hogy a csődegyezség a felperes kielégítési alapjának 98 %-át elvonta, tehát az a Ptk. 203. § (1) bekezdés alapján a felperessel szemben hatálytalan. A hatálytalanság megállapítását a rendelkező részből mellőzte, ott ezt a döntését „csupán” a hatálytalanság jogkövetkezményeként a marasztalási összegben jelenítette meg, amikor az I. rendű alperest a csődegyezség ellenére a teljes kölcsöntartozás megfizetésére (és nem csupán a tőketartozás 2 %-os mértékére) kötelezte.

[70] A Fővárosi Ítéltábla a fentiek figyelembe vételével vizsgálta felül az érintett keresetek, az alperesi érvénytelenségi kifogások és az ezek alapján meghozott döntések megfelelőségét.

[71] **III. Az I. rendű alperesnek a követelés ténybeli alapjával és a kölcsönszerződés létrejöttével, illetve érvénytelenségével kapcsolatos kifogásai:**

[72] Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást teljes körűen lefolytatta. A rendelkezésre álló bizonyítékok helyes és okszerű értékelésével jutott arra a következtetésre, hogy a kölcsönszerződés, valamint a kezesség-vállalás az okiratba foglalt tartalommal létrejött. Az I. rendű alperes a kölcsönszerződést rögzítő okirattal, az eljárásban meghallgatott tanúk vallomásaival és nyomatékosan értékelve a fizetések az adós teljesítésével szemben kétséget kizáró módon nem bizonyította, hogy a szerződés nem jött létre, pénz átadásra nem került sor, illetve, hogy a jogügylet más ügyletet leplezett. Ez utóbbi védekezési körben az I. rendű alperes a leplezett szerződést nem is nevesítette, csupán előadta, hogy az I. rendű alperes elleni adóügyi eljárás eredményének befolyásolása érdekében adott át nagyobb összeget a felperesnek és vállalt még további 520.000 eurót a részére átadni. Ezen tényelőadás valósága nem igazolt.

Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes feltűnően nagy értékkülönbségre történő hivatkozását is helyesen ítélte megalapozatlannak, mert az I. rendű alperes nem jelölte meg pontosan, egyértelműen, hogy a feltűnően nagy értékkülönbség az adott kölcsönszerződés vonatkozásában miben nyilvánult meg. A szerződés uzsorás jellegének alaptalansága körében is helyes az elsőfokú döntés, mert ennek körében sem a szubjektív, sem az objektív elem az I. rendű alperes részéről bizonyításra nem került. Az ügyleti kamat uzsorás jellegének

elvetésével is egyetértett az ítéltábla, különös figyelemmel arra, hogy az I. rendű alperes nem jelölte meg, hogy milyen kamatmértéket tartott volna megfelelőnek, arányban állónak. Az ismert adatok alapján pedig a kamat mértékében a szerződést kötő felek szabad akaratallal állapodtak meg. A kölcsönszerződés érvénytelensége tehát a fenti okok miatt nem volt megállapítható.

Ahogy az elsőfokú bíróság helyesen fejtette ki, alaptalanul hivatkozott az I. rendű alperes arra is, hogy a felperes kereseteösszezerését nem vezette le egyértelműen, mert ez az összeg az I. rendű alperes elismerésén alapult. Az eredeti (520.000 euro) követelésből fennmaradó tőkeösszeget (a 342.000 eurót) az I. rendű alperes további adósi teljesítések állításával nem tette vitássá.

[73] **IV. Az elsődleges kereset értékelése:**

[74] Az elsődleges kereset alapja tehát a felperes, mint kölcsönadó és a perben nem álló kölcsönt felvevő személy közötti kötelmet biztosító, készfizető kezességet vállaló felperessel szembeni igényérvényesítés. A kezési jogviszony fennállása és minősége tekintetében a felek között jogvita nem volt. A kezesség a kötellem személyi biztosítékkal történő megerősítése azáltal, hogy az adós kötelezettségének teljesítéséért a kezes a vagyonával kötelezettséget vállal, ebből következik, hogy a kezesség járulékos jellegű személyi hitelbiztosíték. A kezesség járulékos jellegét a kezési kötellemnek az alapjogviszony adósnak szolgáltatásához való igazodása, a törvényi engedmény és a kezes kifogásainak törvényi szabályozása eredményezik. A kezesség a jogosult (a főkötelezett hitelezője) és a kezes közötti úgynevezett egyoldalú kötelező (unilaterális) szerződés, ahol is a kezes a szolgáltatásra köteles fél. A Ptk. 274. § (2) bekezdése értelmében a kezes nem követelheti, hogy a jogosult a követelést először a kötelezettől hajtsa be (készfizető kezesség), – mások mellett – ha a felek így állapodtak meg. A Ptk. 273. § (1) bekezdése mondja ki, hogy a kezes kötelezettsége ahhoz a kötelezettséghez igazodik, amelyért kezességet vállalt; érvényesítheti azokat a kifogásokat, amelyeket a kötelezett érvényesíthet a jogosulttal szemben.

[75] Az I. rendű alperesnek, mint készfizető kezesnek a kötelmi adóst megillető és a kölcsönszerződés létezését és érvényességét kétségbe vonó kifogásai – a fentiekben kifejtettek szerint – nem vezettek eredményre. A perben az alperesi védekezés, valamint a felperesi keresetkiterjesztés kapcsán vizsgálni kellett az I. rendű alperes elleni csődeljárásban meghozott egyezséget jóváhagyó végzés joghatását is.

[76] **V. A csődegyezés joghatása:**

[77] Az I. rendű alperes egy másik gazdasági társasággal együtt készfizető kezességet vállalt a felperes és az adós közötti kölcsönszerződés teljesítéséért. A felperes 2010. július 8-án indított pert az I. rendű alperes, mint készfizető kezes ellen, amely eljárás folyamatban volt, amikor 2011. szeptember 21-én az I. rendű alperes kezdeményezte a

társasága elleni *csődeljárást*. A felperes, mint hitelező a készfizetőkezessel (csődeljárás adósával), azaz a jelen per I. rendű alperesével szembeni követelését a csődeljárásban bejelentette, az adós a felperes által bejelentett követelést vitatta, így a csődeljárásban kirendelt vagyonfelügyelő a követelést vitatottként vette nyilvántartásba.

[78] A csődegyezség során a felperes, valamint a II., III. és IV. rendű alperesek voltak bejelentkező hitelezők, részükre az adós a tőkekövetelések vonatkozásában 2%-os kifizetést ajánlott fel, amit a II. és III. rendű alperesek, mint hitelezők elfogadtak, ugyanis szavazati többséggel rendelkeztek. A IV. rendű alperes alperes⁴ a csődegyezséget nem támogatta. A felperesi hitelező nem vehetett részt a csődegyezségi szavazásban, tekintettel arra, hogy hitelezői igénye vitatott volt. Ezen vitatott hitelezői igényre tekintettel a felperes követelése 2%-ának megfelelő összeg vonatkozásában az I. rendű alperes részéről „önkéntes tartalékképzésre” került sor, azaz 6.840 euro ügyvédi letétbe került.

[79] A felperes az I. rendű alperesnek a csődegyezség kötelmet megszüntető joghatására alapított védekezése kapcsán keresetét kiterjesztette a csődegyezség résztvevőire, akiket jelen perbe II., III. és IV. rendű alperesként perbe vont. A keresetkiterjesztés tehát annak érdekében történt, hogy az I. rendű alperes védekezése kapcsán a „csődegyezség joghatásának érvényesülését”, az I. rendű alperessel szemben fennálló készfizetői kezési kötelezettségen alapuló 342.000 euró tőke- és kamata megfizetésére irányuló követelés részbeni megszűnésének megállapítását megakadályozza.

[80] Az elsőfokú bíróság teljesíthetőnek találta a felperesnek az I. rendű alperes marasztalására irányuló teljes kereseti kérelmét és kötelezte az I. rendű alperest, hogy a felperesnek járó összes hátralékos tartozást fizesse meg a kölcsön visszafizetéséért vállalt készfizetői kezési felelősség alapján azzal, hogy a 342.000 euro összegből 6.840 euro összeget a letétből köteles teljesíteni. Az ítéletben úgy foglalt állást, hogy a csődegyezség hatálya nem terjed ki a felperesre, mert megállapítása szerint a csődeljárásban az adós és a II. és III. rendű alperes, mint egyezséget támogató hitelezők „összejátszottak”, ezért a létrejött csődegyezség fedezetelvonó, az a felperes vonatkozásában hatálytalan.

[81] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság fenti álláspontját a hatálytalanság megállapíthatósága és annak jogkövetkezményei vonatkozásában nem osztotta. A vita ezen részénél elengedhetetlen a csődegyezség jogi természetének, és a csődegyezséget jóváhagyó végzés joghatásának vizsgálata.

[82] A Kúria több eseti döntésében kimondta, hogy a megkötött csődegyezség a hozzá nem járuló hitelezők tekintetében is kényszeregyezséggé válik. A 2009. szeptember 1-jén hatályba lépett módosítással a jogalkotó a Cstv.-ben az adós és a hitelezők által kötött egyezséget bíróság által jóváhagyott egyezséggént szabályozza [Cstv. 21/A. § (3) bekezdés]. Ennek következménye az, hogy a Cstv. 6. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 148. § (4) bekezdése szerint a végzéssel jóváhagyott csődegyezségnek is (mint a bíróság által

jóváhagyott egyezségeknél) ugyanaz a hatálya, mint a bírói ítéletnek. A 2012. március 1-jén hatályba lépett 2011. évi CXCVII. törvény iktatta be a Cstv. 21/A. § (3) bekezdését, amely az egyezséget jóváhagyó végzés elleni perújítást is kizárta. A fentiekből a Kúria Gfv.VII.30.171/2013/13. számú határozatában kifejtettek szerint az következik, hogy nincs arra jogi lehetőség, hogy a jogerősen jóváhagyott csődegyezés alapját képező megállapodást megtámadja a hitelező, mert ezzel gyakorlatilag a csődegyezséget jóváhagyó bíróság végzését bírálná felül egy peres bíróság, hiszen a csődügyben eljáró bíróság végzésének az alapjául szolgáló egyezés helytállóságát, jogszabálynak való megfelelését értékelné. A Kúria álláspontja szerint perben már azok a kérdések nem tehetők vitássá, amelyek elbírálására a csődeljárás lehetőséget biztosított, márpedig a csődügyben eljáró bíróság a döntése során figyelemmel kell legyen az egyezés jogszabályoknak való megfelelése, ezen belül a joggal való visszaélés tilalmának szabályára.

[83] A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a felperes ötödleges keresete és az ennek helyt adó elsőfokú döntés azért alaptalan, mert az a csődtörvény rendelkezéseibe ütközik. Az I. rendű alperes elleni csődeljárás megindulásakor, 2011. szeptember 21-én hatályos Cstv. 20. § (1) bekezdése kimondta, hogy egyezés akkor köthető, ha az adós az egyezséghez a 18. § (4)-(5) bekezdése szerint szavazati joggal rendelkező hitelezőktől – a biztosított és a nem biztosított hitelezői osztályokban egyaránt – a szavazatok többségét külön-külön megkapta. E törvényhely (2) bekezdése értelmében a megkötött egyezés azokra az egyezségkötésre jogosult hitelezőkre is kiterjed, akik az egyezséghez nem járultak hozzá, vagy szabályszerű értesítésük ellenére az egyezés megkötésében nem vettek részt, továbbá kiterjed azon hitelezőkre is, amelyek vitatott követelésére tekintettel a bíróság a 12. § (5) bekezdésében tartalék képzését rendelte el (kényszeregyezés). A 12. § (5) bekezdése szerint a (csőd)bíróság a kifogás tárgyában hozott végzésében elrendeli, hogy a vitatott követelés (a követelés vitatott része) vonatkozásában az adós olyan mértékű tartalékot köteles képezni a csődegyezés során, mint ami a hitelezőt akkor illetné meg, ha követelése nem vitatottként kerülne besorolásra, amennyiben a követelés jogosultja igényét peres úton érvényesíti az adóssal szemben, és ezt a perindítást a vagyonfelügyelőnél igazolja.

[84] Jelen esetben az I. rendű alperessel szembeni csődeljárásban az adós önként tartalékot képzett, ezért a csődeljárási ügyben eljáró bíróságnak kifogás keretében meghozott, tartalékképzésre vonatkozó rendelkezése hiányában is olyan vitatott hitelezői igénnyel rendelkezőnek kell tekinteni a felperest, akire mint vitatott igénnyel bejelentkezett hitelezőre a csődegyezés kihat. A csődegyezés felperesre vonatkozó hatálytalanságát tehát az elsőfokú bíróság a fenti jogszabályi rendelkezésekbe ütköző módon állapította meg.

[85] A csődegyezséget megelőzően az I. rendű alperes által megkötött jogügyletek a jelen eljárásnak nem voltak tárgyai, a csődegyezséget megelőző szerződések megtámadására irányuló kereset jelen perben nem került előterjesztésre. Megalapozatlan volt tehát az elsőfokú bíróságnak azon következtetése is, hogy a csődeljárást megelőző eseményekből, jogügyletekből levezetve, álláspontja szerint a kiüresített I. rendű alperesi társaság csődeljárására ezen ügyletek okán került sor, amely csődeljárás során az abban részt vevő szavazattal rendelkező hitelezők összejártsága volt a következmény, ezért a csődegyezés a felperessel szemben „fedezetelvonó”.

[86] A felperes hatodlagos, a Ptk. 203. §-ára alapított keresete értelmezhetetlen, mert a csődegyezség, mint megállapodás nem a hitelező igényének kielégítési alapjaként szolgáló adósi vagyoni elemeket vonja el, hanem – általában – a hitelezők felé fennálló fizetési kötelezettség mértékét szállítja le, vagy megfizetési módját, idejét változtatja meg az adós javára. Ezek alapján az elsőfokú bíróság azt is tévesen állapította meg, hogy a csődegyezség a hitelező igényének kielégítési alapját 98 %-ban elvonta, emiatt ez a döntés szintén jogszabályt sért.

[87] Ezen indokok alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság e tárgyban meghozott döntését a Pp.253. § (2) bekezdés alapján megváltoztatta, és a felperes ötödleges és hatodlagos keresetét elutasította.

[88] A Fővárosi Ítéltáblának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a csődegyezség alapján az I. rendű alperes a felperes teljes kötelezettségének megfizetésére, vagy csak annak a csődegyezségben foglalt mértékére marasztalható. A csődegyezség jogi természete kapcsán itt ismételtelen kiemeli az ítéltábla, hogy a csődegyezséggel, illetve az azt jóváhagyó végzés jogerőre emelkedésével még nem szűnik meg a kötelezett kötelmi kötelezettsége, ez önmagában csak azt jelenti, hogy amennyiben az adós az egyezséget minden hitelezőjével szemben teljesíti, akkor tőle a többi részösszeg megfizetése nem követelhető (a dologi illetőleg egyéb biztosítékokból sem) (BH2014.371.). A Cstv. jelenleg hatályos 20. § (2) bekezdése úgy fogalmaz, hogy a Cstv. 12. § (5) bekezdése alapján a vitatott követelésekre vonatkozóan képzett tartalék terhére a vitatott követelés jogosultjának (a felperesnek) akkor lehet kifizetést teljesíteni, ha a vitatott követelés jogosultja az adós (alperes) ellen keresetet indított, a bírósági eljárás jogerősen lezárult és a hitelező követelésének jogalapját és összegét a bíróság megállapította. A fenti jogszabályhely alapján tehát már egyértelmű, hogy a peres eljárásban a kötelezés során a marasztalási összeg meghatározásánál a létrejött csődegyezséget nem kell figyelembe venni. Ezt az álláspontot támasztja alá a Csődtörvény Nagykommentárjában írt magyarázat is, mely szerint „a vitatott igényre vonatkozó (peres) eljárás jogerős befejezését követően derül ki, hogy fel kell-e használni a tartalékot vagy a biztosítékot, azaz fennáll-e a követelése a hitelezőnek az adóssal szemben vagy nem. Nyilvánvalóan a hitelező csak az egyezségben meghatározott arányban kaphat kielégítést. Tehát hiába nyeri meg 100% értékben a pert, ha az egyezségben a kielégítés mértékét 40%-ban határozták meg, akkor az adós (a kötelezettséget vállaló) csak a 40%-ot köteles kifizetni, illetve a végrehajtás is csak ilyen mértékig folyhat. Ebből következően tehát, ha a csődegyezség szerint csak egy bizonyos százalékát fizetik ki a hitelezői igényeknek, attól a hitelezőnek az adóssal szembeni keresetét nem kell megváltoztatnia, mert az ő perben érvényesített 100%-os igényének a bizonyos százalékát fogják kifizetni. Ez tehát a végrehajtásra tartozó kérdés.”

[89] Az ítéltábla álláspontja szerint a csődegyezség csak akkor válik végleges hatályúvá, amikor a csődegyezségben vállalt kifizetést az adós valamennyi hitelezője részére teljesíti, tehát a csődegyezségben részt vevő szavazati joggal rendelkező és a vitatott hitelezői követeléssel rendelkező – azon hitelezők esetében, akikre a csődegyezség mint

kényszeregyezés hat ki – esetében is teljesíti a csődegyezésben meghatározott követelésrészt. A felperes jelen perben nem hivatkozott arra, hogy a csődegyezésben foglaltakat az adós nem teljesítette, azonban nyilvánvaló, hogy a csődegyezés valamennyi hitelező esetében nem teljesedhetett be, ezáltal nem is válhatott végleges hatályúvá, hiszen a felperes, mint az adós hitelezője bizonyosan nem kapta meg a csődegyezés szerinti követelésrészt sem, mivel a követelése vitatott volta miatt perindításra kényszerült.

[90] Mindezek alapján a másodfokú bíróság a felperesnek az I. rendű alperes marasztalására irányuló keresetét a kölcsön visszafizetéséért vállalt készfizető kezési felelősség alapján megalapozottnak találta és marasztalta őt a kereseti követelés teljes összegére nézve, azonban az I. rendű alperes elleni csődeljárásra tekintettel a tartozás teljesítése körében a felperes követelésének kielégítése, illetve behajthatósága érdekében rendelkezett arról is, hogy amennyiben az I. rendű alperes a tartozás tőkeösszegéből 2%-ot a csődegyezés szerint teljesít, az I. rendű alperesnek a felperes felé fennálló fizetési kötelezettsége megszűnik. (BDT2012.2762). Hozzáfüzi az ítéltábla, hogy amennyiben az adós a jogerős ítélet alapján a csődegyezésben meghatározott 2%-os követelésrészt nem teljesíti a felperes részére, a felperes a teljes követelés-összegre vonatkozóan kérheti a végrehajtást, vagy az I. rendű alperes felszámolását is kezdeményezheti. Amennyiben a felperes nem jut hozzá a csődegyezés szerinti követelésrészhez a készfizető kezestől és egyéb úton sem érvényesíti vele szemben a továbbiakban a követelést, a fennmaradó követelését továbbra is érvényesítheti az egyenes adóssal szemben.

[91] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében a rendelkező részbeni módosítással hagyta helyben a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

[92] **VI. A II. és III. rendű alperes kisebb részben helytálló fellebbezése:**

[93] A másodfokú bíróság a II. és III. rendű alperesek részére megítélt perköltség vonatkozásában előterjesztett fellebbezést részben alaposnak ítélte. A felperes a II. és III. rendű alperesek vonatkozásában teljes egészében pervesztes lett, így jogi képviselőjükkel kapcsolatos eljárási költségre jogosultak, annak mértékét az elsőfokú bíróság 20.000-20.000 forintban állapította meg, míg a II., III. rendű alperesek fellebbezésükben ezt az összeget aránytalanul alacsonynak minősítve a 342.000 euró pertárgy érték alapul vételével a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet szerint kiszámítottan bruttó 1.000.000-1.000.000 forint perköltség megfizetésére kérték kötelezni a felperest. Kérelmüket azzal indokolták, hogy a jogi képviselő a per tárgyalásán személyesen ugyan nem jelent meg, részben a járványügyi helyzetre tekintettel, azonban a magas pertárgyérték figyelembe vétele a kötelező jogi képviselőkkel kapcsolatos tevékenység ellátása indokolja az IM rendelet szerinti összeg megállapítását.

[94] A másodfokú bíróság a II. és III. rendű alpereseknek járó elsőfokú perköltség meghatározásakor tekintettel volt arra, hogy az ő esetükben a pertárgy érték nem a 342.000 euró kölcsönösszeghez, hanem a 6.840 euró kifizetését vállaló, azaz a 2%-os kielégítési arányú javaslat szerint létrejött csődegyezségben meghatározott összeghez igazodik, így ezen pertárgy érték alapul vételével az alperesek által hivatkozott IM rendelet 3-6. §-ai, valamint 4/A. § alapján, és mérlegelve az elvégzett munkát is, arányosan bruttó 150.000-150.000 forint összegű jogi képvisellel kapcsolatos költség határozható meg, amelynek viselésére a felperes köteles a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján.

[95] **VII. Perköltségviselés:**

[96] A pernyertesség és pervesztesség aránya az I. rendű alperes kölcsönszerződéssel kapcsolatos kifogásainak alaptalansága, továbbá a felperes számos keresetének elutasítása, valamint a marasztalási összeg szerinti fizetési kötelezettség feltételhez kötött megszűnése folytán nem állapítható meg. A másodfokú ítélet alapján a felperes és az I. rendű alperes is részben nyertesnek és részben vesztesnek minősül, ezért az ítéltábla úgy rendelkezett, hogy a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján kötelesek a saját oldalukon felmerült perköltségeiket viselni.

[97] A peres felek által lerótt illeték megfelelő volt, a felperes a szükséges 900.000 forint elsőfokú eljárási illetéket megfizette, majd az I. rendű alperes és a felperes is lerótták a fellebbezéseik után a 900.000-900.000 forint fellebbezési illetéket, így további illeték fizetésére nem kötelesek a hatályon kívül helyezés folytán harmadszor lefolytatott másodfokú eljárásban az Itv. 51. § (1) bekezdése értelmében.

[98] A II. és III. rendű alperesek a perköltségre vonatkozó fellebbezésük tekintetében a felperessel szemben nagyobb részben lettek pervesztesek, oldalukon azonban 96.000 forinttal több költség merült fel, hiszen mindegyik félnek volt jogi képvisellel kapcsolatos költsége, továbbá a II. és III. rendű alpereseknél felmerült a fellebbezési illeték lerovásából eredő költség is. Ezek alapján a Fővárosi Ítéltábla úgy ítélte meg, hogy az érintett felek a jelen másodfokú eljárásban ezzel kapcsolatos költségeiket maguk kötelesek viselni a Pp.81. § (1) bekezdése értelmében.

Budapest, 2021. június 2.

dr. Volein Anna s.k.
Judit s.k.

dr. Kovács Mária s.k.

dr. Bleier

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró